

Comentariul operei Doua ore de pace de Radu Popescu - prima parte

Doua ore de pace sau Cine trece prin Aulis a fost dedicata de dramaturg Centenarului Independentei. Daca primul titlu are in vedere o intamplare concreta atestata de documente, si anume incheierea intre romani si turci a unei paci provizorii, care sa permita ambelor parti sa-si scoata ranitii "dintre linii" si sa-si ingroape mortii, cel de-al doilea titlu trimite cu evidenta la tragedia antica "Ifigenia in Aulis". E vorba, desigur, intr-o simpla acceptiune, de o analogie care simbolizeaza ideea de sacrificiu pentru patrie: Plevna este pentru eroul piesei (Constantin) ceea ce a fost Aulis pentru Ifigenia. Ca si eroina antica eroul dramei nu accepta alternative, lupta pentru Independenta pana la capat, este unica lui ratiune de a fi. La Euripide trimite, de altfel, si cuplul Andrei-Crina, care-si gaseste un corespondent, sau mai bine zis un prototip posibil in cuplul Agamenon-Climtenestra. (initialele numelor sunt identice: A.C.)

In cele "doua ore de pace", confruntarea continua pe alte planuri, conflictul apare ca ireconciliabil iar deznodamantul de neinlaturat. Sub aparenta "ramurii de maslin", turcul Cahir - fostul coleg de studii la Paris al romanului Andrei Dunarintu - actioneaza cu perfidia incercarii de a intoarce lucrurile in favoarea sa si alor sai, afirmandu-si credinta in puterea si dreptatea Imperiului otoman in chip fanatic, aparandu-le cu indarjire extrema. El ajunge sa-l sacrifice, in cele din urma pe propriul sau alter-ego, Ali, care incearca sa-i rascoleasca constiinta cu negarea acestei invincibilitati (pe care el insusi o simte, dar refuza s-o admita si-si obliga constiinta la tacere, la conspiratie).

Irezistibile realitati-forta sunt personajele care ii reprezinta pe romani - Andrei Dunarintu, Crina-sotia Constantin-fiul, apoi Stan, Grigore, Costache si Mitru - extrasii de dramaturg din firea locurilor romanesti si din adevarul istoriei, gata cu totii sa plateasca oricand cuvenitele preturi ale vietii si ale mortii. Andrei trebuie sa opteze pentru salvarea propriului fiu, aflat pe front, devenit un adevarat "alibi" pentru Cahir si onoarea sa de aparator al intereselor tarii.

Dilema este clasica dar motivatia profund particulara intarita de evolutia Crinei, mama care-si apara puiul, gata sa conteste toate ratiunile posibile de invocat, dar care, cu suprema manifestare a dragostei de mama n-o poate respinge pe aceea la randu-i suprema a fiului sau: aceea de a fi om. Ca si despartirea Crinei de Constantin, alte momente tragice (moartea lui Ali, dar si moartea lui Stelica straniul presentiment al mortii lui Mitru sau "crizele" lui Stan si Grigore) sunt imprejurari prin care tragicul este transferat de la general la particular.